

RİSALE-İ NURDA GEÇEN "RAHMET " KELİMESİ ÇALIŞMASI

Rahmet Lügat Manası: Merhamet, acımak, Şefkat etmek, İhsan etmek, esirgemek.

Cenabı Allah'ın **Rahman** ve **Rahîm** isimlerinin her ikisinin de ortak manaları **rahmettir**.

- Rahmet ismi, Allah'ın subuti sıfatlarından olan HAYAT sıfatına bakıyor.
- Rahmet ayrıca Cenabı Allah'ın cemali isimlerinin (celali ve CEMALİ) içinde yer almaktadır.

لِّلْعَالَمِينَ رَحْمَةً إِلَّا أَرْسَلْنَاكَ وَمَا

Ve mâ erselnâke illâ rahmeten lil âlemîn(âlemîne).

Enbiya suresi 107. ayet: (Resûlüm!) Biz seni ancak âlemlere rahmet olarak gönderdik.

Yağmur nasıl ki bir rahmettir, yeryüzünün hayat bulmasına sebep olur, öyle de, Hz. Muhammed (asv) dahi insanlığın manen hayat bulmasına sebep olmuştur ve olmaya devam etmektedir. Onun getirdiği din ile insanlığın mühim bir kısmı puta tapmaktan, vahşetten, bedevilikten kurtulmuştur.

Allah Tealâ rahmetini yüz parçaya ayırdı. Doksan dokuzunu kendi yanında tuttu, bir parçasını ise yeryüzüne indirdi. İşte bu bir parça rahmet sebebiyle bütün canlılar birbirine merhamet ederler. Hatta kısrak (emzirirken) yavrusuna basıp da zarar verir korkusuyla ayağını kaldırır. (Buhâri, Edeb, 19; Müslim, Tevbe 21)

Bir topluluk Allah'ı zikretmek üzere bir araya gelirse melekler onların etrafını sarar; Allah'ın rahmeti onları kaplar; üzerlerine sekînet iner ve Allah Teâlâ onları yanında bulunanlara över. " (Müslim, "Zikir", 39, 38)

1-) Sözlür 10 : Ondördüncü Lem'anın İkinci Makamı/ÜÇÜNCÜ SIR:

Şu hadsiz kâinatı şenlendiren, bilmüşahede **rahmettir**. Ve bu karanlıklı mevcudatı ışıklandırın, bilbedahe yine **rahmettir**. Ve bu hadsiz ihtiyacat içinde yuvarlanan mahlukatı terbiye eden, bilbedahe yine **rahmettir**. Ve bir ağacın bütün heyetiyle meyvesine müteveccih olduğu gibi, bütün kâinatı insana müteveccih eden ve her tarafta ona baktıran ve muavenetine koşturan, bilbedahe **rahmettir**. Ve bu hadsiz fezaı ve boş ve hâlî âlemi dolduran, nurlandıran ve şenlendiren, bilmüşahede **rahmettir**. Ve bu fâni insanı ebede namzed eden ve ezeli ve ebedî bir zâta muhatab ve dost yapan, bilbedahe **rahmettir**.

Bilmüşahede: Görüldüğü gibi / Bilbedahe : Ap açık bir şekilde / Müteveccih : Yönelmiş / Muavenet : Yardım / hâlî: Boş

2-) Sözlür 10 : Ondördüncü Lem'anın İkinci Makamı/ÜÇÜNCÜ SIR:

Ey insan, madem **rahmet** böyle kuvvetli ve cazibedar ve sevimli ve mededkâr bir hakikat-ı mahbubedir. "Bismillahirrahmanirrahîm" de, o hakikata yapış ve vahşet-i mutlakadan ve hadsiz ihtiyacatın elemlerinden kurtul ve o Sultan-ı Ezel ve Ebed'in tahtına yanaş ve o **rahmetin** şefkatiyle ve şefaatiyle ve şuaatiyle o Sultan'a muhatab ve halil ve dost ol!

Hakikat-ı mahbube: Sevimli hakikat / vahşet-i mutlaka: Tam yalnızlık / şuaat: parıltı,ışık

3-) Sözlür 10 : Ondördüncü Lem'anın İkinci Makamı/ÜÇÜNCÜ SIR:

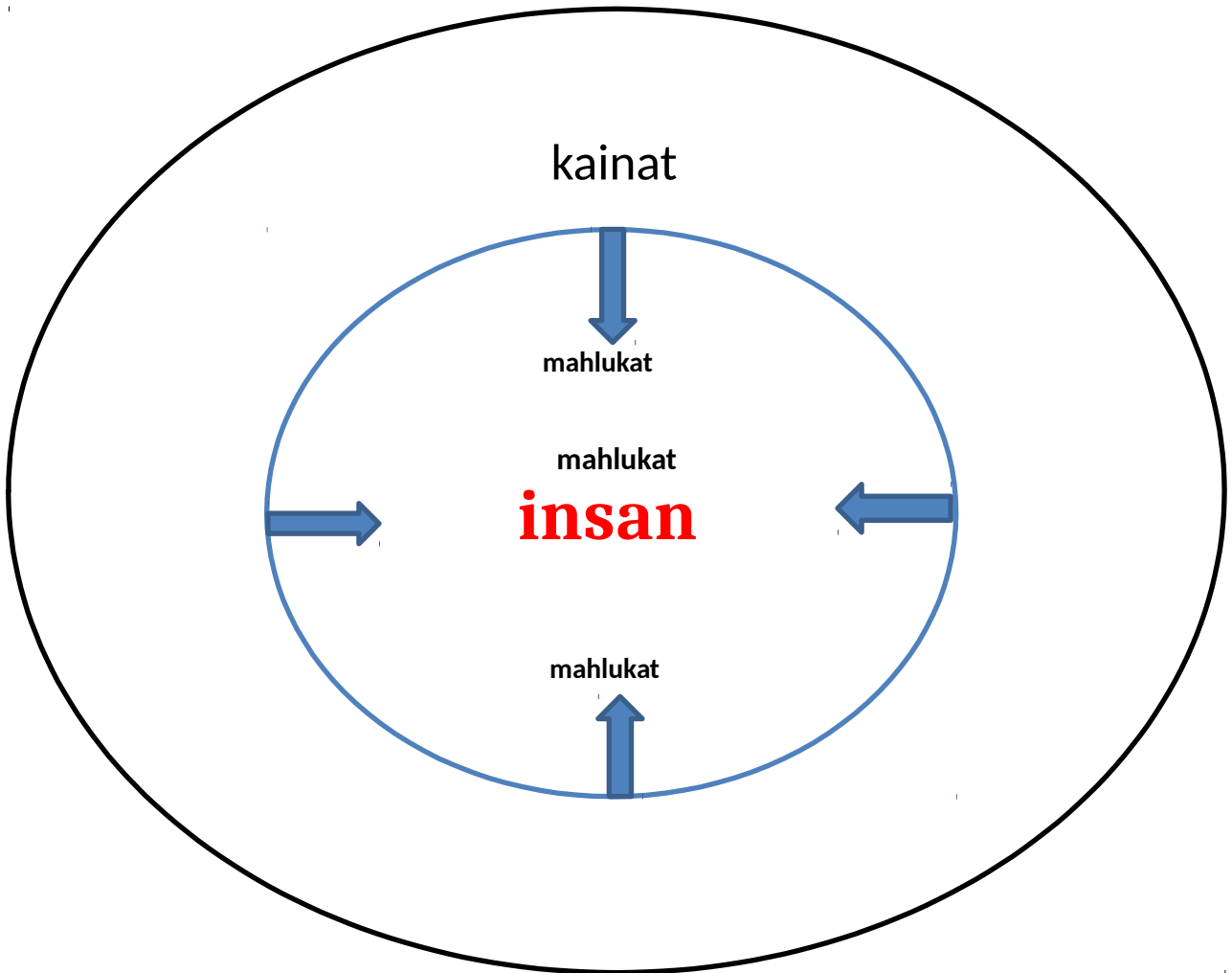
Ey insan! Aklını başına al. Hiç mümkün müdür ki: Bütün enva'-ı mahlûkatı sana müteveccihen muavenet ellerini uzattıran ve senin hacetlerine "Lebbeyk!" dedirten Zât-ı Zülcelal seni bilmesin, tanımasın, görmesin? Madem seni biliyor, **rahmetiyle** bildiğini bildiriyor. Sen de onu bil, hürmetle bildiğini bildir ve kat'iyen anla ki: Senin gibi zaîf-i mutlak, âciz-i mutlak, fakir-i mutlak, fâni, küçük bir mahlûka koca kâinatı müsahhar etmek ve onun imdadına göndermek; elbette hikmet ve inayet ve ilim ve kudreti tazammun eden hakikat-ı **rahmettir**. Elbette böyle bir **rahmet**, senden küllî ve hâlis bir şükür ve ciddî ve safî bir hürmet ister. İşte o hâlis şükürün ve o safî hürmetin tercümanı ve ünvanı olan "Bismillahirrahmanirrahîm"i de. O **rahmetin** vusulüne vesile ve o Rahman'ın dergâhında şefaatçi yap.

4-) Sözlür 11-12 : Ondördüncü Lem'anın İkinci Makamı/ÜÇÜNCÜ SIR:

Ey insan, hiç mümkün müdür ki: Sana bu sîmayı veren, o sîmada böyle bir sikke-i **rahmeti** ve bir hâtem-i ehadiyeti vaz'eden zât, seni başı boş bıraksın; sana ehemmiyet vermesin; senin harekâtına dikkat etmesin; sana müteveccih olan bütün kâinatı abes yapsın; hilkat şeceresini meyvesi çürük, bozuk ehemmiyetsiz bir ağaç yapsın! Hem hiç bir cihetle şüphe kabul etmeyen ve hiç bir veçhile noksanıyeti olmayan, Güneş gibi zahir olan **rahmetini** ve ziya gibi görünen hikmetini inkâr ettirsin. Hâşâ.

hâtem-i ehadiyet: Allah'ın herbir varlıkta görülen birlik mührü / Vaz: koymak / müteveccih: yönelmiş
Hilkat şeceresi: yaratılış ağacı.

RAHMET

5-) Sözlür 12 : Ondördüncü Lem'anın İkinci Makamı/ÜÇÜNCÜ SIR:

Ey insan! Bil ki: O **rahmet**in arşına yetişmek için bir **mi'rac** var. O mi'rac "Bismillahirrahmanirrahîm"dir. Ve bu mi'rac ne kadar ehemmiyetli olduğunu anlamak istersen, Kur'an-ı Mu'ciz-ül Beyan'ın yüzondört surelerinin başlarına ve hem bütün mübarek kitabların ibtidalarına ve umum mübarek işlerin mebde'lerine bak. Ve Besmele'nin azamet-i kadrine en kat'î bir hüccet şudur ki: İmam-ı Şafîi (R.A.) gibi çok büyük müçtehidler demişler: "Besmele tek bir âyet olduğu halde, Kur'anda yüzondört defa nâzil olmuştur."

iptidâ: başlangıç / mebde': başlangıç / azamet-i kadr: kıymetin büyüklüğü / hüccet: delil

6-) Sözlür 15 : Ondördüncü Lem'anın İkinci Makamı/ALTINCI SIR:

işte **rahmet** seni ey insan! O Müstağni-i Alel-ıtlak'ın ve Sultan-ı Sermedi'nin huzuruna çıkarır ve ona dost yapar ve ona muhatab eder ve sevgili bir abd vaziyetini verir.

Müstağni-yi Alel'ıtlak: her cihetle sınırsız zenginlik sahibi olan Allah / Sultan-ı Sermedi: hükümdarlığının sonu olmayan Sultan / abd: kul

7-) Sözlür 15 : Ondördüncü Lem'anın İkinci Makamı/ALTINCI SIR:

Nasıl sen Güneşe yetişemiyorsun, çok uzaksın; hiçbir cihetle yanaşamıyorsun. Fakat Güneşin ziyası Güneşin aksini, cilvesini senin âyinen vasıtasıyla senin eline verir. Öyle de: O Zât-ı Akdes'e ve o Şems-i Ezel ve Ebed'e biz çendan nihayetsiz uzağız, yanaşamayız. Fakat onun ziya-i **rahmeti**, onu bize yakın ediyor.

Akis: yansıma / cilve: yansıma, görüntü / Zât-ı Akdes: her türlü kusur ve noksandan yüce olan Zât / çendan: gerçi
Şems-i Ezel ve Ebed: varlığının başlangıcı ve sonu olmayan ve her şeyi nurlandıran Ezelî Güneş, Cenâb-ı Hak /

8-) Sözlür 15: Ondördüncü Lem'anın İkinci Makamı/ALTINCI SIR:

İşte ey insan! Bu **rahmeti** bulan, ebedî tükenmez bir hazine-i nur buluyor. O hazineyi bulmasının çaresi: **Rahmet**in en parlak bir misali ve mümessili ve o **rahmet**in en belîğ bir lisanı ve dellâli olan ve **Rahmeten-lil-Âlemîn** ünvanıyla Kur'anda tesmiye edilen Resul-i Ekrem Aleyhissalâtü Vesselâm'ın sünnetidir ve tebaiyetidir. Ve bu **Rahmeten-lil-Âlemîn** olan **rahmet**-i mücesseme ye vesile ise salavattır.

Evet, salavatın manası, rahmettir. Ve o zihayat mücessem rahmete rahmet duası olan salavat ise, o Rahmeten-lil-Âlemîn'in vusulüne vesiledir. Öyle ise sen salavatı kendine, o Rahmeten-lil-Âlemîn'e vesile yap ve o zâtı da rahmet-i Rahman'a vesile ittihaz et. Umum ümmetin Rahmeten-lil-Âlemîn olan Aleyhissalâtü Vesselâm hakkında hadsiz bir kesretle rahmet manasıyla salavat getirmeleri, rahmet ne kadar kıymettar bir hediye-i İlahiye ve ne kadar geniş bir dairesi olduğunu, parlak bir surette ispat eder.

tesmiye edilen: isimlendirilen / **tebaiyet:** tabi olma, uyma / **rahmet-i mücesseme:** cisimleşmiş rahmet / **zihayat:** canlı / **mücessem:** cisimleşmiş / **vüsul:** kavuşma, erişme /

SULTAN'I SERMEDİNİN HUZURU

Rahmet

Sünneti Seniye

Salavat

Bismillâhirrahmânirrahîm

İbadet

İman

Akıl

Not: Akıl sahibi olacağız. İman edip, ibadetlerimizi yapacağız. Bismillâhirrahmânirrahîm anahtarını kullanıp Miraç'a giden yolun kapısını açacağız. Salavatı vesile yapıp sünneti seniye ye uyacağız. Bu vesile ile Rahmet hazinesine kavuşmuş olacağız. Böylece sultanı sermedin in huzuruna çıkmış olacağız.

9-) Sözlere 19 : Üçüncü Söz : Çünkü âbid, namazında der: **أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ** Yani: "Hâlık ve Rezzak, ondan başka yoktur. Zarar ve menfaat, onun elindedir. O hem Hakîm'dir, abes iş yapmaz. Hem Rahîm'dir; ihsanı, merhameti çoktur" diye itikad ettiğinden her şeyde bir hazine-i **rahmet** kapısını bulur, dua ile çalar.

-(sıkıntı ve stresten korunmanın yolu)

Eşhedü en lâ ilâhe illâllâh: "Allah'tan başka ilâh olmadığına şehadet ederim" (bk. ş-h-d; e-l-h)

10-) Sözlere 32 : Yedinci Söz : Eğer bir yaşındaki bir çocuğun akli bulunsa ve ondan sual edilse: "En leziz ve en tatlı haletin nedir?" Belki diyecek: "Aczimi, za'fımı anlayıp, vâlidemin tatlı tokatından korkarak yine vâlidemin şefkatli sinesine sığındığım halettir." Halbuki bütün vâlidelerin şefkatleri, ancak bir lem'a-i tecelli-i **rahmet**dir. Onun içindir ki: Kâmil insanlar, aczde ve havfullahta öyle bir lezzet bulmuşlar ki; kendi havl ve kuvvetlerinden şiddetle teberri edip, Allah'a acz ile sığınmışlar. Aczi ve havfı, kendilerine şefaataçı yapmışlar.

lem'a-i tecelli-i rahmet: Allah'ın şefkat ve merhametinin parıltısı / havl: güç / **teberri etmek**: uzaklaşmak / **havfullah**: Allah korkusu

11-) Sözlere 64 : Onuncu Söz/İkinci Hakikat: Hem gerek nebatî ve gerek hayvanî ve gerek insanî bütün vâlidelerin o rahîm şefkatleriyle ve süt gibi o latif gıda ile o âciz ve zaif yavruların terbiyesi, ne kadar geniş bir **rahmet**in cilvesi işlediği bedaheten anlaşılır. Bu âlemin mutasarrıfının madem nihayetsiz böyle bir keremi, nihayetsiz böyle bir **rahmeti**, nihayetsiz öyle bir celal ve izzeti vardır. Nihayetsiz celal ve izzet, edepsizlerin te'dibini ister. Nihayetsiz kerem, nihayetsiz ikram ister, nihayetsiz **rahmet**; kendine lâıyk ihsan ister.

Mutasarrıf: sonsuz tasarruf hakkı ve yetkisi olan, / **te'dip**: haddini bildirme / **ihsan**: bağış, iyilik

12-) Sözlere 172 : Ondördüncü Söz/Ondördüncü Sözün Zeyli: Madem mazlum, zalim ile beraber musibete düşmek, hikmet-i İlahîce lâzım geliyor. Acaba o biçare mazlumların **rahmet** ve adaletten hisseleri nedir?

Bu suale karşı cevaben denildi ki: O musibetteki gazab ve hiddet içinde onlara bir **rahmet** cilvesi var. Çünkü o masumların fâni malları, onların hakkında sadaka olup, bâki bir mal hükmüne geçtiği gibi, fâni hayatları dahi bir bâki hayatı kazandıracak derecede bir nevi şahadet hükmünde olarak, nisbeten az ve muvakkat bir meşakkat ve azabdan büyük ve daimî bir kazancı kazandıran bu zelzele, onlar hakkında ayn-ı gazab içinde bir **rahmettir**.

muvakkat: geçici /

13-) Lem'alar 12 : İkinci Lem'a/BEŞİNCİ NÜKTE:

Kazâ ve kaderine itirazı işmam eder bir tarzda ah, of edip şekvâ etmek, bir nevi kaderi tenkittir, rahîmiyetini ittihamdır. Kaderi tenkit eden, başını örse vurur, kırar. **Rahmeti** ittiham eden, **rahmet**ten mahrum kalır. Kırılmış elle intikam almak için o eli istimal etmek nasıl kırılmasını tezyid ediyor; öyle de, musibete giriftar olan adam, itirazkârâne şekvâ ve merakla onu karşılamak, musibeti ikileştiriyor.

işmam etme: hissettirme / **şekvâ:** şikâyet / **ittihâm etmek:** suçlamak / **istimal etme:** kullanma / **tezyid etme:** arttırma / **giriftar olma:** tutulma, girme /

14-) Lem'alar 13 : İkinci Lem'a/Hâtime:

Cenab-ı Hak hadsiz kudret ve nihayetsiz **rahmetini** göstermek için insanda hadsiz bir acz, nihayetsiz bir fakr derceylemiştir. Hem hadsiz nukuş-u esmasını göstermek için insanı öyle bir surette halketmiş ki, hadsiz cihetlerle elemeler aldığı gibi, hadsiz cihetlerle de lezzetler alabilir bir makine hükmünde yaratmış.

derc etme: yerleştirme / **nukuş-u esmâ:** İlahî isimlerin nakışları /

15-) Lem'alar 210 : Yirmibeşinci Lem'a/DOKUZUNCU DEVA : Evet ehl-i iman için ölüm, **rahmet** kapısıdır. Ehl-i dalalet için, zulûmat-ı ebediye kuyusudur.

zulûmat-ı ebediye: sonsuz karanlıklar

16-) Mesnevi-i Nuriye 40 : Lâsiyyemalar

Ve keza şu muvakkat menzillerin saltanat-ı daimeye makarr olacak bir şekle gireceğine pek çok deliller, bürhanlar vardır. Maahaza, bu âlemi icad edip öteki âlemi icad etmemek ve bu kâinatı vücuda getirip öteki kâinatı getirmemek, bu dünyayı yaratıp öteki dünyayı yaratmamak imkânı yoktur. Çünkü rububiyetin saltanatı mükâfat ve mücazâtı ister.

Ve keza Sâni'-i Âlem'in her şeyi içine almış ve her şeyi istilâ ve istiab etmiş bir **rahmet-i** vasiası vardır. Vâlidelerin, hattâ bir cihette nebatatın evlâdına olan şefkatleri ve küçük, zayıf yavrularının sühulet-i rızkları, o **rahmet** deryasından bir katredir. O bahr-i **rahmet**in azametiyle, şu fâni dünyada, bu kısa ömürde, şu kadar zahmet ve belalar ile karışık, zâil ve gayr-ı sabit olan şu nimetler; ve ebedî bekayı isteyen insanlar arasında münasebet yoktur. Ve aynı zamanda, iade edilmemek üzere zeval, nimeti nıkmete, şefkati zahmete, muhabbeti musibete ve lezzeti eleme ve **rahmeti** zıddına kalbeder.

Mesnevi-i Nuriye (40)

muvakkat: geçici / **makar**: merkez; pâyitaht / **maahaza**: bununla beraber / **istiab etmek**: içine almak, kaplamak / **rahmet-i vâsia**: herşeyi kuşatan geniş rahmet / **bahr-i rahmet**: ilâhî şefkat ve merhamet denizi / **nikmet**: azap, ceza /

17-) Mesnevi-i Nuriye 80 : Katre/Katre'nin Zeyli

Arkadaş! İslâmiyet, bütün insanlara bir nur, bir **rahmet**dir. Kâfirler bile onun **rahmeti**nden istifade etmişlerdir. Çünkü İslâmiyet'in telkinatıyla küfr-ü mutlak, inkâr-ı mutlak; şek ve tereddüde inkılab etmiştir. O telkinatın kâfirlerde de yaptığı in'ikas ve tesirat sayesinde, kâfirlerin, hayat-ı ebediye hakkında ümidleri vardır. Bu sayede, dünya lezzetleri ve saadeti onlarca tamamıyla zehirlenmez. Bütün bütün o lezzetler elemlere inkılab etmez. Yalnız tereddüdleri vardır. Tereddüd ise, her iki tarafa baktırır. Deve kuşu gibi, tam manasıyla ne kuş olur ve ne de deve olur. Ortada kalarak her iki tarafın zahmetinden kurtulur.

Mesnevi-i Nuriye (80-81)

in'ikâs: yansıma /

18-) Mesnevi-i Nuriye 124 : Habbe

İ'lem Eyyühel-Aziz! Sübhanallah ve Elhamdülillah cümleleri, Cenab-ı Hakk'ı Celal ve Cemal sıfatlarıyla zımmen tavsif ediyorlar. "Celal" sıfatını tazammun eden "Sübhanallah", abdin ve mahlukun Allah'tan baîd olduklarına nâzırdır.

Cemal sıfatını içine alan "Elhamdülillah", Cenab-ı Hakk'ın **rahmeti**yle abde ve mahlukata karib olduğuna işarettir. Meselâ biri kurb, diğeri bu'd olmak üzere bize nâzır şemsin iki ciheti vardır. Kurb cihetiyle hararet ve ziyayı veriyor. Bu'd cihetiyle insanların mazarratlarından tahir ve safi kalıyor. Bu itibarla insan şemse karşı yalnız kabil olabilir, fâil ve müessir olamaz.

Kezalik -bilâ teşbih- Cenab-ı Hak **rahmeti**yle bize karib olduğu cihetle ona hamdediyoruz. Biz ondan uzak olduğumuz cihetle onu tesbih ediyoruz. Binaenaleyh **rahmeti**yle kurbüne bakarken hamdet. Ondan baîd olduğuna bakarken, tesbih et. Fakat her iki makamı karıştırma ve her iki nazarı birleştirme ki, hak ve istikamet mültebis olmasın. Lâkin iltibas ve mezc olmadığı takdirde, her iki

makamı ve her iki nazarı hem tebdil, hem cem'edebilirsin. Evet "Sübhanallahi ve bihamdihi" her iki makamı cem'eden bir cümledir. Mesnevi-i Nuriye (124-125)

zımnem: dolaylı olarak / **tavsif etmek:** özelliklerini anlatmak / **tazammun etmek:** içine almak, kapsamak / **baid olmak:** uzak olmak / **karib:** yakın; Allah'ın kula olan yakınlığı / **kurb:** yakın / **bu'd:** uzaklık / **mazarrat:** zararlar / **tâhir:** temiz / **kabil:** alıcı / **mültebis olmak:** karışmak / **Sübhanallahi ve bihamdihi:** Allah her türlü eksiklikten sonsuz derecede yücedir ve ezelden ebede her türlü hamd ve övgü, şükür ve minnet Allah'a mahsustur

19-) Mesnevi-i Nuriye 140 : Habbe/Zeyl-ül Habbe

İ'lem Eyyühel-Aziz! Kur'an-ı Kerim bütün insanlara **rahmet**ti. Çünkü herbir insanın şu hakikî âlemden kendisine mahsus hayalî bir âlemi olduğu gibi, herkes kendi meşrebine göre Kur'andan fehm ve iktibas ettiği (hâfızasında) kendisine has bir Kur'an vardır ki, onun ruhunu terbiye, kalbini tedavi eder. Mesnevi-i Nuriye (140)

fehmi: anlayış, anlama / **iktibas etmek:** alıntı yapmak /

20-) İşarat-ül İ'caz 19 : Fatiha Suresi

مَا لِكِ يَوْمِ الدِّينِ Mâkabliyle şu sıfatın nazmını iktiza eden sebep şudur ki; şu sıfat, **rahmeti** ifade eden mâkabline neticedir. Zira kıyametle, saadet-i ebediyenin geleceğine en büyük delil, **rahmet**ti. Evet **rahmetin rahmet** olması ve nimetin nimet olması ancak ve ancak haşir ve saadet-i ebediyeye bağlıdır. Evet saadet-i ebediye olmasa, en büyük nimetlerden sayılan aklın, insanın kafasında yılan vazifesini görmekten başka bir işi kalmaz. Kezalik en latif nimetlerden sayılan şefkat ve muhabbet, ebedî bir ayrılık düşüncesiyle, en büyük elemeler sırasına geçerler. İşarat-ül İ'caz (19)

Ayet açıklaması: "Hesap gününün yegane sahibi, yöneticisi ve hakimi olan Allah." Fatiha Sûresi, 1:4

mâkabli: önceki, öncesi / **kezalik:** böylece, hâkeza /

21-) İşarat-ül İ'caz 55 : Delail-i Haşir

Yedinci Bürhan: Evet Rahman ve Rahîm olan Sâni'-i Hakîm'in **rahmeti**, **rahmet**lerin en büyüğü olan saadet-i ebediyenin geleceğini tebşir ediyor. Zira **rahmet**, ancak saadet-i ebediye ile **rahmet** olur. Ve nimet, ancak o saadet ile nimet olur. Evet bütün nimetleri nîkmetlere çeviren ebedî ayrılmaktan doğan ve umumî matemlerden yükselen o belalardan, kâinatı bilhâssa şuurlu olan mahlukatı kurtaran şey, saadet-i ebediyenin gelmesidir. Çünkü bütün nimetlerin, rahatların, lezzetlerin ruhu olan saadet-i ebediye gelmezse, umum kâinatın şهادetiyle sabit olan ve güneş gibi parlayan **rahmet** ve şefkat-i İlahiyenin bedahetine karşı mükâbere ile inkâr lâzımgelir.

Ey Habib-i Şefik ve ey Şefik-i Habib! Ey Said-i Mecid ve ey Mecid-i Said! **Rahmet**-i İlahiyenin en latifi, en zarifi, en lezizi olan muhabbet ve şefkate bakınız. O muhabbet ve şefkati, firak-ı ebedî ve hicran-ı lâyezâlî ile karşıladığınız takdirde; vicdan, hayal ve ruh ne hale gireceklerdir. O muhabbet ve o şefkat en büyük, en tatlı bir nimet iken, en azîm bir musibete, bir belaya inkılab eder. İşarat-ül i'caz (55- 56)

tebşir: müjdeleme / **nıkm**: azap, ceza / **bedahet**: delile muhtaç olmama, apaçık olma / **mükâbere**: büyüklük taslayarak doğruyu kabul etmeme, göz göre göre inkâr etme / **hicrân-ı lâyezâlî**: yok olmayan sonsuz ayrılık acısı / **inkılâb etmek**: dönüşmek

Rahmet'in ifrat , tefrit ve vasat mertebeleri:

İfrat mertebesi: Şefkat-i insaniye, merhamet-i Rabbaniyenin bir cilvesi olduğundan; elbette rahmetin derecesinden aşmamak ve Rahmeten-lil-âlemîn Zât'ın (A.S.M.) mertebe-i şefkatinden taşmamak gerektir. Eğer aşsa ve taşsa o şefkat, elbette merhamet ve şefkat değildir; belki dalalet ve ilhada sirayet eden bir maraz-ı ruhî ve bir sekam-ı kalbîdir.

Meselâ: Kâfir ve münafıkların Cehennem'de yanmalarını ve azab ve cihad gibi hâdiseleri kendi şefkatine sığdırmamak ve tevile sapmak; Kur'anın ve edyan-ı semaviyenin bir kısm-ı azimini inkâr ve tekzip olduğu gibi, bir zulm-ü azîm ve gayet derecede bir merhametsizliktir. Çünkü masum hayvanları parçalayan canavarlara himayetkârane şefkat etmek, o bîçare hayvanlara şedid bir gadir ve vahşi bir vicdansızlıktır. Ve binler müslümanların hayat-ı ebediyelerini mahveden ve yüzer ehl-i imanın sû'-i akibetine ve müdhiş günahlara sevkeden adamlara şefkatkârane tarafdar olmak ve merhametkârane cezadan kurtulmalarına dua etmek, elbette o mazlum ehl-i imana dehşetli bir merhametsizlik ve şeni' bir gadirdir.

Risale-i Nur'da kat'iyetle isbat edilmiş ki; küfür ve dalalet, kâinata büyük bir tahkir ve mevcudata bir zulm-ü azîmdir ve rahmetin ref'ine ve âfâtın nüzulüne vesiledir. Hattâ deniz dibinde balıklar,

cânilerden şekva ederler ki; "İstirahatımızın selbine sebep oldular" diye rivayet-i sahiha vardır. O halde kâfirin azab çekmesine acıyıp şefkat eden adam, şefkate lâayık hadsiz masumlara acımıyor ve şefkat etmeyip ve hadsiz merhametsizlik ediyor demektir. Yalnız bu var ki, müstehaklara âfât geldiği zaman masumlar da yanarlar, onlara acımamak olmuyor. Fakat cânilerin cezalarından zarar gören mazlumların hakkında gizli bir merhamet var.

Bir zaman, eski Harb-i Umumî'de, düşmanların ehl-i İslâma ve bilhâssa çoluk ve çocuklara ettikleri katl ve zulümlerinden pek çok müteallim oluyordum. Fıtratımda şefkat ve rikkat ziyade olduğundan, tahammülüm haricinde azab çekerdim. Birden kalbime geldi ki: O maktul masumlar şehid olup veli olurlar; fâni hayatları, bâki bir hayata tebdil ediliyor ve zayi' olan malları sadaka hükmünde olup, bâki bir mal ile mübadele olur. Hattâ o mazlumlar kâfir de olsa, âhirette kendilerine göre o dünyevî âfâttan çektikleri belalara mukabil rahmet-i İlahiyenin hazinesinden öyle mükâfatları var ki; eğer perde-i gayb açılrsa, o mazlumlar haklarında büyük bir tezahür-ü rahmet görüp, "Ya Rabbi! Şükür Elhamdülillah" diyeceklerini bildim ve kat'î bir surette kanaat getirdim. Ve ifrat-ı şefkatten gelen şiddetli teessür ve elemden kurtuldum. (Kastamonu Lahikası (75)

ilhad: dinsizlik, inkâr / edyân-ı semaviye: semavî olan / şenî: fena, kötü / gadir: zulüm / tahkir: hakaret etme / ref': ortadan kaldırma / ifrat-ı şefkat: aşırı derecede şefkat duyma

Vasat mertebesi:

1. Hem der: "Ey insan! Sen kendine mâlik değilsin. Sen, kudreti nihayetsiz bir Kadîr, rahmeti hadsiz bir Rahîm-i Zât-ı Zülcelal'in memluküsün. Öyle ise sen, kendi hayatını kendine yükleyip zahmet çekme; çünkü hayatı veren odur, idare eden de odur. Hem dünya sahibsiz değil ki, sen kendi kafana dünya yükünü yüklettirerek ehvalini düşünüp merak etme; çünkü onun sahibi Hakîm'dir, Alîm'dir. Sen de misafirsin; fuzulî olarak karışma, karıştıрма. Hem insanlar, hayvanlar gibi mevcudat, başı boş değiller; belki vazifedar memurdurlar. Bir Hakîm-i Rahîm'in nazarındadırlar. Onların âlâm ve meşakkatlarını düşünüp, ruhuna elem çektirme. Ve onların Hâlık-ı Rahîm'inin rahmetinden daha ileri şefkatini sürme. Hem sana düşmanlık vaziyetini alan mikroptan tâ taun ve tufan ve kaht ve zelzeleye kadar bütün eşyanın dizginleri, o Rahîm-i Hakîm'in elindedirler. O Hakîm'dir, abes iş yapmaz. Rahîm'dir, rahîmiyeti çoktur. Yaptığı her işinde bir nevi lütuf var." (Sözler (636)

2. Ben tahmin ediyorum ki: Bütün küre-i arzın bu yangınında ve fırtınalarında, selâmet-i kalbini ve istirahat-ı ruhunu muhafaza eden ve kurtaran, yalnız hakikî ehl-i iman ve ehl-i tevekkül ve rızadır. Bunların içinde de en ziyade kendini kurtaranlar, Risale-i Nur'un dairesine sadakatla girenlerdir.

Çünkü bunlar, Risale-i Nur'dan aldıkları iman-ı tahkikî derslerinin nuruyla ve gözüyle, herşeyde rahmet-i İlahiyenin izini, özünü, yüzünü görüp, her şeyde kemal-i hikmetini, cemel-i adaletini müşahade ettiklerinden kemal-i teslimiyet ve rıza ile, rububiyet-i İlahiyenin icraatından

olan musibetlere karşı teslimiyetle, gülerek karşılıyorlar, rıza gösteriyorlar. Ve merhamet-i İlahiyeden daha ileri şefkatlerini sürmüyorlar ki, elem ve azab çeksinler. İşte buna binaen, değil yalnız hayat-ı uhreviyenin, belki dünyadaki hayatın dahi saadet ve lezzetini isteyenler, -hadsiz tecrübelerle- Risale-i Nur'un imanî ve Kur'anî derslerinde bulabilirler ve buluyorlar.
(Kastamonu Lahikası (123)

Tefrit Mertebesi:

İkinci cihet ve sebep: Her iki Deccal, a'zamî bir istibdad ve a'zamî bir zulüm ve a'zamî bir şiddet ve dehşet ile hareket ettiklerinden, a'zamî bir iktidar görünür. Evet, öyle acib bir istibdad ki; -kanunlar perdesinde- herkesin vicdanına ve mukaddesatına, hattâ elbisesine müdahale ederler. Zannederim, asr-ı âhirde İslâm ve Türk hürriyetperverleri, bir hiss-i kabl-el vuku ile bu dehşetli istibdadı hissederek oklar atıp hücum etmişler. Fakat çok aldanıp yanlış bir hedef ve hata bir cephede hücum göstermişler. Hem öyle bir zulüm ve cebir ki, bir adamın yüzünden yüz köyü harab ve yüzer masumları tecziye ve tehcir ile perişan eder. (Şualar (594)

Not: Rahmetin Tefrit mertebesinin en ileri aşaması deccalı netice verir.

- Ergül Caymaz -